

KARTA EWIDENCYJNA
ZABYTKU
NIERUCHOMEGO

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

1293

1. Obiekt

83/12

SPOWIEDNICA - ZESPÓŁ KLASZTORNY

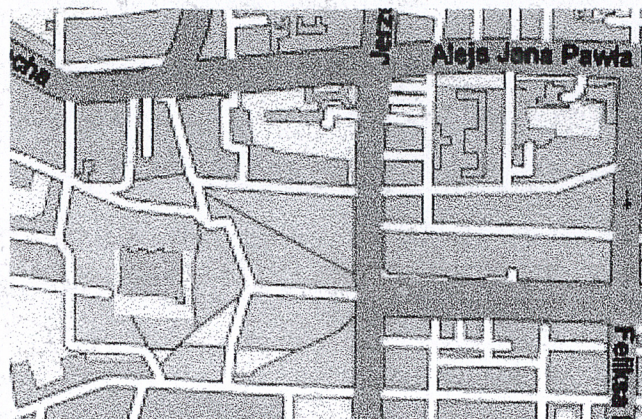
2. Czas powstania

1921 - 1925

3. Miejscowość

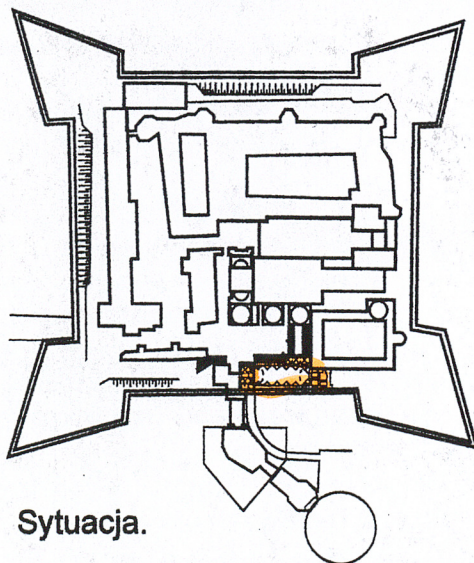
CZĘSTOCHOWA

Zdjęcie zabytku, plan sytuacyjny, orientacyjny i rzut

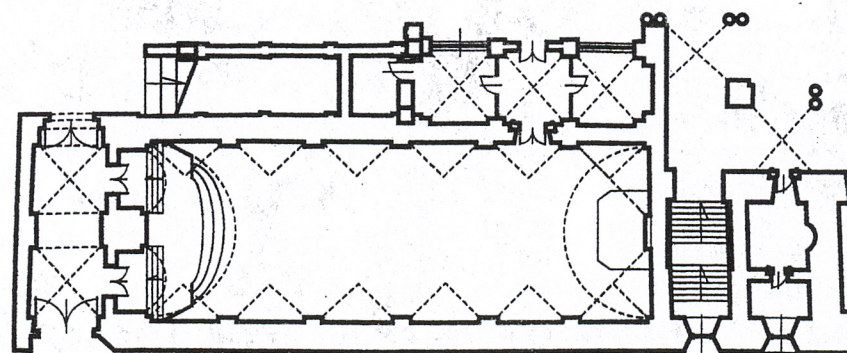

Orientacja.

250 m

Sytuacja.

Rzut. 1:400

4. Adres

Ul. Kordeckiego 2

nr działki geodezyjnej
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

Województwo śląskie
Powiat m. Częstochowa
gmina Częstochowa

6. Poprzednie nazwy miejscowości.

7. Przynależność administracyjna przed a) 1975 i
b) 1999

a) katowickie
b) częstochowskie

8. Właściciel i jego adres

Klasztor Ojców Paulinów na Jasnej Górze
ul. Kordeckiego 2
42-200 Częstochowa

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

Rejestr zabytków.

A-12, Pomnik Historii

17.02.1998

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu	13. Opis (sytuacja, materiał, konstrukcja i technika, sklepienia i stropy, konstrukcja więźby dachowej, rzut, bryła, pokrycie dachu, elewacje, wnętrza - elementy wyposażenia i wystroju, instalacje)
<p>Budynek spowiednicy jest jednym z elementów większego zespołu budowlanego zrealizowanego w latach 1921 - 1925 według projektu Adolfa Szyszko-Bohusza. Całość prac budowlanych, w skład, których wchodziła m.in. budowa Wieczernika, Spowiednicy i kaplicy wyceniono na kwotę 1313305 marek polskich. Szczegółowy projekt planowanych realizacji przesłany został do akceptacji urzędu konserwatorskiego, a ówczesny konserwator zabytków Jerzy Remer zasięgnął w tej sprawie opinii komisji rzeczoznawców (ks. Kanonika Włodzimierza Jasińskiego, prof. Mariana Lalewicza, dr. Józefa Muczkowskiego, arch. Wacława Krzyżanowskiego, ks. Prałata Mariana Nassalskiego, malarza Józefa Mączyńskiego, malarza Eugeniusza Żaka, o.dra Piotra Markiewicza przeora Jasnej Góry. Z dyskusji nad przedłożonym projektem wynika, że zaprojektowany obiekt posadowiony na planie prostokąta miał znaleźć się przy Bramie Wałowej i wchłonać stojący przy niej domek straży fortecznej. W domku tym przewidziano kruchtę, przez którą wchodziło się do wielkiej prostokątnej sali nakrytej sklepieniem kolebkowym z lunetami. W sali tej miano ustawić 14 konfesjonałów. Stąd jedyne wyjście wiodło do arkadowego przedsionka i na dziedzińczyk pomiędzy Bramą Potockich a krużgankami, otaczającymi duży dziedziniec Wieczernika. Według opisu samego projektanta budynek wyższy niż parapet muru obronnego miał przykrywać dwuspadowy dach z wieżyczką-sygnaturką, nie planowano (czy może tylko nie wspomniano) o szczycie wieńczącym przedsionek spowiednicy od strony</p> <p style="text-align: right;">(c. d. zał. 1)</p>	<p>Sytuacja obiekt zlokalizowany w południowej części założenia klasztorowego, wkomponowany w południową kurtynę, od zachodu przylega do Bramy Wałowej, za pośrednictwem dawnego budynku wartowni; od północy do Wieczernika</p> <p>Materiał Konstrukcja i technika obiekt posadowiony na skale wapiennej, ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły, sklepienia i stropy sklepienia w sali głównej z żelbetu kolebkowe z lunetami; w d. kruchcie i zakrystii – krzyżowe dwuprzęsłowe, w d. arkadowym przedsionku - krzyżowe, trójpłaszczyznowe; więźba dachowa drewniana krokwiowo-płatwiowa dach nad głównym budynkiem - dwuspadowy o małym spadku, wokół balustrada, kamienna z tralkami; nad d. kruchtą (ob. brama) – czterospadowy; otwory okienne w budynku głównym - okrągłe, w płaskich obramieniach zaakcentowanych kluczem stolarka okienna drewniana wielokwaterowa; w dawnej zakrystii- prostokątny, rozglifiony do wewnątrz, zamknięty łukiem segmentowym, okno metalowe, wielokwaterowe; otwory arkad od góry oszklone, metalowe, wielokwaterowe otwory drzwiowe zewnętrzne (nowe) w środkowej arkadzie – prostokątny, drzwi drewniane, jednoskrzydłowe, płycinowe (nowe); d. kruchta - otwory od pn. i pd. (nowe) zamknięte pełnym łukiem, bramy drewniane, obite blachą miedzianą, z herbami zakonu paulinów, w przyziemiu d. zakrystii otwór bramny zamknięty łukiem segmentowym, brama dwuskrzydłowa, drewniana (nowa), w przedsionku w nowej ścianie działowej drzwi drewniane, jednoskrzydłowe nowe w ozdobnym obramieniu, do sali głównej z przedsionka prostokątny otwór z portalem z kamienia sztucznego o profilu uskokowym, z kluczem pośrodku, drzwi drewniane, dwuskrzydłowe, obite blachą miedzianą z herbami zakonu paulinów, z wstęgowymi okuciami; dwa otwory drzwiowe do d. zakrystii ob. bramy, prostokątne w opaskach, drzwi drewniane, dwuskrzydłowe, płycinowe (nowe); schody d. kruchty – żelbetowe, obłożone granitem Posadzka w sali głównej i przedsionku (nowa) z płyt marmurowych brązowych, szarych i białych. d. kruchta (ob. brama) z płyt granitowych</p> <p>Rzut na planie wydłużonego prostokąta, poprzedzona od północy wąskim, prostokątnym pomieszczeniem, sięgającym 1/2 długości spowiednicy, sala główna jednoprzestrzenna, skomunikowana dwoma otworami drzwiowymi z wyodrębnioną w części zachodniej lokalnością, pierwotnie przynależną do obiektu</p> <p>Bryła regularna, prostopadłościenna, przykryta dachem dwuspadowym o małym spadku, osłoniętym kamienną ażurową balustradą, z tralkami w formie lalek</p> <p>Pokrycie dachów blacha miedziana ułożona na rąbek</p> <p>Elewacje w górnej części o analogicznym wystroju, otynkowane tynkiem gładkim - wszystkie narożniki lekko ścięte, mocno zaakcentowane pilastrami o boniowanych trzonach gzyms koronujący zdwojony, mocno profilowany, powyżej linii okapu ażurowa balustrada, z tralkami w formie lalek, za balustradą wieżyczki, przykryte kopułkami, otwory okienne - tuż pod linią pierwszego gzymsu - okrągłe w płaskich, szerokich, profilowanych opaskach, z kluczem pośrodku;</p> <p>północna 7 -osiowa, w osi skrajnej od zachodu szeroki, łukowy otwór zamknięty bramą z obitymi blachą skrzydłami, zachodnia część elewacji obłożona płytami z piaskowca, częściowo przysłonięta biegiem schodów, prowadzących na wały, część wschodnia w przyziemiu trzy arkadowe otwory, dwa skrajne w dolnej części zamknięte pełnym murem, w górnej zaszkłone w metalowej ramie o wielu kwaterach, w środkowej drzwi (c.d. zał. 2)</p>

14. Kubatura <div style="text-align: right;">3</div> 2040 m	15. Powierzchnia użytkowa <div style="text-align: right;">2</div> 330 m	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1965 r.likwidacja podłogi d. zakrystii , wykonanie schodów ; likwidacja d. kruchty i wykonanie dodatkowego przejścia przy bramie wałowej bramy 2001 remont elewacji 2004-2006 remont wnętrza, wymiana posadzki, wykonanie ogrzewania podłogowego, okien , wykonanie kotłowni w części pomieszczeń uzyskanych z zabudowy podcienia arkadowego, wstawienie ścianki działowej w przedsionku		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Obiekt po remoncie. fundamenty dobre ściany dobre sklepienia dobre konstrukcja dachu dobra pokrycie dachu dobre wyposażenie dobry instalacje dobre	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

„Projekt budowlany – architektura i konstrukcja – spowiednica modernizacja Sali Maryjnej” Pracownia Konstrukcji Budowlanych Softprojekt mgr inż.B. Paluszkiewicz 2000 r. Archiwum na Jasnej Górze

22. Bibliografia

T. S. Jaroszewski , Triumf Rodzimości. Uwagi o działalności Adolfa Szyszko-Bohusza na Jasnej Górze, Studia Claromontana , t. 8 , Częstochowa 1987.
Tam opublikowane projekty

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował arch. Tomasz Ulman listopad 2008

tekst arch. Tomasz Ulman listopad 2008

plany, rysunki arch. Tomasz Ulman listopad 2008

zdjęcia fotograficzne arch. Tomasz Ulman listopad 2008

miejsce przechowywania negatywów : Archiwum WKZ w Katowicach, Delegatura w Częstochowie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Nr 1 c.d. opis
Nr 2-5 fotografie
Nr 6 rzut

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CZĘSTOCHOWA	SPOWIEDNICA	C.D. PKT. 12 - HISTORIA

dziedzińczyka pomiędzy Bramą Potockich a krużgankami. Komisja zasugerowała, aby budynek Spowiednicy architekt przykrył niskim, czterospadowym dachem, zasłoniętym balustradową attyką. Po zaakceptowaniu projektu paulini pragnęli rozpocząć jak najszybciej budowę zaplanowanych obiektów. A. Szyszko-Bohusz zaproponował inwestorom przejęciem osobistego kierowania nad robotami. Co przyjęto z wielką aprobatą. W 1921 roku rozpoczęto prace wykonano wykopy pod fundamenty Spowiednicy oraz mury bez sklepień. Na rok 1921 sezon zimowy zaplanowano także przykryć budynek dachem i wykonanie sklepień. W roku 1922 zaplanowano położenie posadzek i wykonanie tynków wewnętrznych i zewnętrznych tynków, wykonanie stolarki i ślusarki. Niestety harmonogram nie został dotrzymany. Wieżbę dachowa nad spowiednicą wykonano dopiero w 1922 roku, podobnie jak i sklepienia. Wykonawcami robót budowlanych była częstochowska firma Allert i Buhle. Projekt A. Szyszki-Bohusza niestety nie został zrealizowany zgodnie z przyjętymi założeniami. Zgodnie z projektem wejście do Spowiednicy prowadziło zewnętrznymi drzwiami z dziedzińca poprzez kruchtę. Drugie wejście z Wieczernika poprzez arkadowy przedsionek. Wybudowany obiekt nigdy nie pełnił przeznaczonej mu funkcji. Jak wynika z planu z 1956 r. planowano likwidację pierwotnych pomieszczenia dawnej wartowni, adaptowanej w 1920 roku na kruchtę Spowiednicy. Przed 1966 rokiem plany stały się faktem utworzono dodatkową bramę wyprowadzającą pielgrzymów poza mury twierdzy. Po 1956 roku wewnątrz dawnej Spowiednicy nazwano Salą Maryjną wykorzystywano ją do różnych, tymczasowych funkcji. np. wystawienniczych. Przed 1966 roku w pomieszczeniu nazywanym zakrystią wykonano schody. likwidując pierwotny poziom podłogi. W latach 80-tych XX wieku prezentowano rezultaty plenerów jurajskich. W 2005 roku władze klasztorne podjęły decyzję o przywróceniu dawnej funkcji budynku. Przeprowadzono remont i zrealizowano pierwotne założenia projektowe A. Szyszko-Bohusza, wyposażając salę w 14 konfesjonałów, ołtarz i ławki dla pielgrzymów.

Wkładkę założył: arch. Tomasz Ulman listopad 2008

Miejsce przechowywania negatywów: : Archiwum WKZ w Katowicach, Delegatura w Częstochowie

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CZĘSTOCHOWA	SPOWIEDNICA	C.D. PKT. 13 - OPIS

południowa również 7 osiowa , widoczna tylko górna część budynku ; **wschodnia** dwuosiowa , widoczna tylko górna część budynku ; **zachodnia** niewidoczna przylega do bramy wałowej.

Wnętrze

Wystrój główną jednoprzestrzenną salę, przykrywa sklepienie kolebkowe z lunetami, w których umieszczono okrągłe okna .Sklepienie wsparte na filarach przyściennych , o bogato profilowanej części górnej, które rozczłonkują surowe ściany wnętrza. Dekoracja na sklepieniu w postaci wydzielonych za pomocą wałeczka fantazyjnych kształtów (współczesna)

Wyposażenie : współczesne, wykonane w 2007 roku.

Instalacje : elektryczna, co

1. Widok na Spowiednicę z wieży jasnogórskiej

2. Elewacja północna z ażurową balustradą

3. Wejście do Spowiednicy z Wieczernika

Wkładkę założył: arch. Tomasz Uman, listopad 2008

Miejsce przechowywania negatywów: Archiwum WKZ w Katowicach, Delegatura w Częstochowie

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CZĘSTOCHOWA	SPOWIEDNICA	FOTOGRAFIE

4. Okno w elewacji pn.

5. Cokół – elewacja północna

6. Wejście na wały od wschodu

7. Elewacja południowa

8. Elewacja północna d. kruchta

Wkładkę założył: : arch. Tomasz Uman, listopad 2008

Miejsce przechowywania negatywów: : Archiwum WKZ w Katowicach, Delegatura w Częstochowie

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CZĘSTOCHOWA	SPOWIEDNICA	FOTOGRAFIE

9. Wejście do Sali Maryjnej –Spowiednicy

10. Współczesna ściana działowa

11. Wnętrze Spowiednicy

Wkładkę założył: arch. Tomasz Uman, listopad 2008

Miejsce przechowywania negatywów: : Archiwum WKZ w Katowicach, Delegatura w Częstochowie

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CZĘSTOCHOWA	SPOWIEDNICA	FOTOGRAFIE

12. Wnętrze Spowiednicy

13. Dawne pomieszczenie zakrystii

14. Widok na d. kruchtę , ob. bramę

Wkładkę założył: arch. Tomasz Ulman, listopad 2008

Miejsce przechowywania negatywów: : Archiwum WKZ w Katowicach, Delegatura w Częstochowie

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CZĘSTOCHOWA	SPOWIEDNICA	Rzut przyziemia.

